

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

เนื่องจากศาลแขวงยังไม่ได้จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเสร็จสิ้นโดยเร็ว จึงเป็นการสมควรที่จะได้จัดตั้งศาลแขวงขึ้นทุกจังหวัด นอกจากนี้ ยังควรจะมีวิธีการสำหรับศาลแขวงเป็นพิเศษ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่น ในกรณีปกติศาลแขวงเป็นผู้อนุญาตให้ออกหมายจับหรือหมายค้น และให้มีการแต่งตั้งราชกรรมาธิบดีเป็นผู้พิพากษาสมทบประจำศาลแขวง เป็นต้น

ในสมัยรัฐบาล จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ใช้บังคับเป็นฉบับแรก จากนั้นรัฐบาลต่อ ๆ มาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ อีก ๖ ครั้ง ดังนี้

๑. ในสมัยรัฐบาล จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกหมายจับ หมายค้น การยื่นฟ้องคดี แก้ไขบทบัญญัติว่าด้วยผู้พิพากษาสมทบ และมีบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

๒. ในสมัยรัฐบาล นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินคดีในศาลแขวงซึ่งแต่เดิมผู้ว่าคดีของกรมตำรวจเป็นผู้ดำเนินคดี สมควรให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินคดีในศาลทั้งปวงอยู่แล้ว

๓. ในสมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับห้ามโจทก์อุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริง และเพิ่มจำนวนเงินโทษปรับที่ศาลลงโทษคดีที่เป็นข้อยกเว้นต้องห้ามจำเลยอุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจและเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์คล่องไปโดยเหมาะสมรวดเร็วยิ่งขึ้น

๔. ในสมัยรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปะอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงภายในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมง (เดิมเจ็ดสิบสองชั่วโมง)

๕. ในสมัยรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อีกทั้งสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในการบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญสมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุดรักษาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

๖. ในสมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุญาตฟ้องคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยกำหนดให้พนักงานอัยการผู้มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคซึ่งอัยการสูงสุดมอบหมายมีอำนาจอนุญาตให้ฟ้องคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวง

ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๙๙ หน้า ๑๐๓๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

ในเวลานี้ ศาลแขวงยังไม่ได้จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด เป็นการสมควรที่จะได้จัดตั้งศาลแขวงขึ้นทุกจังหวัด เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว นอกจากนี้ ยังควรจะมีวิธีการสำหรับศาลแขวงเป็นพิเศษ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่นในกรณีปกติศาลแขวงเป็นผู้อนุญาตให้ออกหมายจับหรือหมายค้น และให้มีการแต่งตั้งราษฎรธรรมดาเป็นผู้พิพากษาสมทบประจำศาลแขวงเป็นต้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ มีบทบัญญัติ ๒๙ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. กำหนดให้ตั้งศาลแขวงตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมขึ้นในทุกจังหวัดและให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา โดยศาลแขวงที่ได้ตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงมีอยู่ต่อไป และให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับในศาลแขวง (มาตรา ๓ และมาตรา ๔)

๒. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งนายตำรวจ ที่มียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป พนักงานสอบสวน หรือข้าราชการสังกัดกรมมหาดไทยตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไปให้เป็นผู้ว่าคดี

๓. กำหนดให้ในท้องที่ที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแขวง ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา จะออกหมายจับ หรือหมายค้นโดยไม่ต้องขออนุญาตต่อศาล หรือจะจับหรือค้นด้วยตนเองก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้ (๑) ต้องเป็นกรณีที่มีเหตุที่จะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา (๒) มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะออกหมายจับหรือหมายค้น เพราะมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ต้องหา กำลังจะหลบหนีหรือน่าจะหลบหนี จะมีการชุกซ่อนหรือทำลายพยานหลักฐานหรือจะทำให้เสียรูปคดีโดยประการอื่น ทั้งนี้ ไม่กระทบกับมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่กระทบกับอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งนายตำรวจที่มียศตั้งแต่ชั้นนายร้อย ตำรวจตรีขึ้นไป พนักงานสอบสวน หรือข้าราชการสังกัดกรมมหาดไทยตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไปให้เป็นผู้ว่าคดี และเมื่อได้ แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ก็ให้ผู้ว่าคดีดังกล่าวมีอำนาจเป็นโจทก์ดำเนินคดีอาญา ในศาลแขวง ทั้งให้มีอำนาจดำเนินคดีนั้นในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาด้วย เพื่อประโยชน์ดังกล่าวนี้ให้ถือว่า การดำเนินคดีของผู้ว่าคดีเป็นการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ และให้ผู้ว่าคดีมีอำนาจหน้าที่ซึ่งบัญญัติไว้เป็น อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๕)

๕. กำหนดให้ในการสอบสวนคดีอาญา เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังผู้ว่าคดี เพื่อให้ผู้ว่าคดียื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายใน กำหนดเวลาเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจาก ที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน (มาตรา ๗)

๖. กำหนดห้ามมิให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาวันแต่ จะควบคุมเพื่อนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาล (มาตรา ๘)

๗. ในกรณีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการ ตามพระราชบัญญัตินี้ อาทิ เห็นควรสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้อง หรือเปรียบเทียบโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้ผู้ว่าคดีปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้รับสำนวนสอบสวนจากพนักงานสอบสวน อาทิ กรณีสั่งฟ้องโดยออกคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล หรือกรณีสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วย ความเห็นไปยังพนักงานอัยการ เป็นต้น (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดกรณีคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง ห้ามมิให้ผู้เสียหายหรือพนักงานอัยการฟ้องต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัด โดยศาลแขวงมิได้ไต่สวนมูลฟ้องคดีนั้น (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดเมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนความและสำนวนการสอบสวน ให้พนักงานอัยการ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น การสั่งฟ้องต้องยื่นต่อศาลที่มีอำนาจภายในกำหนดสิบห้าวัน เป็นต้น (มาตรา ๑๔)

๑๑. กำหนดในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ผู้เสียหายหรือผู้ว่าคดีจะ ฟ้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ แต่ถ้าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ฟ้องเป็นหนังสือก็ได้ และ จำเลยจะให้การด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ (มาตรา ๑๙)

๑๒. ในคดีอาญา ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้ กำหนด (มาตรา ๒๒)

๑๓. กำหนดในศาลแขวงให้มีผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบตามจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรมเห็นสมควร ซึ่งหากจะมีผู้พิพากษาสมทบในศาลแขวงใดก็จะประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔)

๑๔. กำหนดการแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบในศาลแขวงใดแล้ว ศาลแขวงนั้นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อย สองคนจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีอาญา โดยศาลแขวงให้มีอำนาจพิพากษาลงโทษจำคุกได้ไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๕)

๑๕. กำหนดบทเฉพาะกาล

๑๕.๑ ในระยะแรกที่ศาลแขวงใดเริ่มเปิดทำการแต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเปิดทำการของ ศาลนั้น รัฐมนตรีเจ้าสังกัด มีอำนาจสั่งให้พนักงานอัยการทำหน้าที่เป็นผู้ว่าคดี หรือช่วยเหลือผู้ว่าคดีในการ ดำเนินคดีตามหน้าที่ได้ (มาตรา ๒๗)

๑๕.๒ ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบ ให้ผู้พิพากษาศาลแขวงนายเดี่ยวเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี แต่จะลงโทษจำคุกเกินกว่าหกเดือนหรือปรับเกินกว่าสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้วไม่ได้ (มาตรา ๒๘)

๑๕.๓ คดีอาญาทั้งหลายซึ่งอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน การดำเนินคดีของพนักงานอัยการ หรือการพิจารณาของศาลก่อนวันใช้วิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าจะถึงที่สุด (มาตรา ๒๙)

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๒๘ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๓ หน้า ๒๖๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลแขวงก่อน จึงจะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ ปรากฏว่าไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ และการออกหมายจับและหมายค้นก็เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่อยู่แล้วก็ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา อีกทั้งการที่จะให้ศาลอนุญาตอีกชั้นหนึ่งในการออกหมายจับอาจเป็นผลให้ราษฎรผู้ถูกจับเสียสิทธิในการที่จะร้องต่อศาลให้ปล่อย เมื่อปรากฏว่าการจับได้กระทำไปโดยมิชอบซึ่งเป็นการไม่สมควรที่จะให้ราษฎรผู้ถูกจับเสียสิทธิเช่นนั้น นอกจากนี้การที่พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้บังคับให้ผู้ว่าคดียื่นฟ้องคดีอาญาเกินอำนาจศาลแขวงให้ศาลแขวงทำการไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อน ทำให้คดีความล่าช้าและเสียเวลาแก่ประชาชนที่มาเป็นพยาน และบทบัญญัติว่าด้วยผู้พิพากษาสมทบก็ยังไม่เหมาะสมแก่การพิจารณาพิพากษาคดี จึงสมควรยกเลิกบทบัญญัติในเรื่องเหล่านี้เสีย อนึ่งเนื่องจากวิธีพิจารณาคดีอาญา ในศาลแขวงมีข้อจำกัดมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง จึงสมควรมีบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงขึ้น เพื่อผ่อนคลายเป็นคดีที่มีเหตุสมควรอุทธรณ์ได้ ได้รับการพิจารณาจากศาลอุทธรณ์ด้วย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังผู้ว่าคดีเพื่อให้ผู้ว่าคดียื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหลบหนีจากการควบคุมหรือการขังมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องหาหลบหนีนั้นเข้าในกำหนดระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการจัดการของพนักงานสอบสวนในกรณีที่อยู่ตัวผู้กระทำความผิด (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ตามความในพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับการโอนคดีซึ่งผู้ว่าการคดีเป็นโจทก์ (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีอาญาห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริงและกำหนดกรณียกเว้น (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ในคดีซึ่งต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลแขวงเห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลอุทธรณ์และอนุญาตให้อุทธรณ์ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกรณี

คดีอาญาเกินอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษา ซึ่งศาลแขวงรับฟ้องไว้แล้วหรืออยู่ในระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องของศาลแขวง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด และคดีที่ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดได้รับฟ้องไว้ในวันหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าเป็นคดีที่ศาลแขวงได้ออกหมายชั่งผู้ต้องหาไว้หรือมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราว ให้ถือว่าการออกหมายชั่งหรือมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวของศาลแขวงเป็นการออกหมายชั่งหรือการปล่อยชั่วคราวของศาลอาญาหรือศาลจังหวัดซึ่งได้รับฟ้องไว้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้ถือว่าสัญญาประกันเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวที่ทำไว้ต่อศาลแขวง เป็นสัญญาประกันที่ทำไว้ต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัด แล้วแต่กรณี (มาตรา ๑๓)

๓. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๗๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๗ หน้า ๒๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การดำเนินคดีอาญาในศาลแขวง ซึ่งปัจจุบันนี้ผู้ว่าคดีของกรมตำรวจได้เป็นผู้ดำเนินคดีอยู่นั้นสมควรให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินคดีในศาลทั้งปวงอยู่แล้ว ประกอบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ก็มีภาระในด้านการจับกุมปราบปรามอยู่มาก ไม่สมควรจะต้องให้มีหน้าที่ดำเนินคดีในศาลอีก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับในศาลแขวง แต่ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้บังคับ ให้คงใช้กฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง บังคับ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนและกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขคำว่า “ผู้ว่าคดี” ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็น “พนักงานอัยการ” ทุกแห่ง (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ ถ้าในกรุงเทพมหานคร ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการปล่อยผู้ต้องหาปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลชั่ง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการดำเนินการในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกมาตรา ๒๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (มาตรา ๑๒)

๑๑. บทเฉพาะกาลรองรับ

กำหนดให้ผู้ว่าคดีส่งมอบสำนวนคดีอาญาทั้งหลาย ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินคดีของผู้ว่าคดี หรือการพิจารณาของศาลแก่พนักงานอัยการให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ผู้ว่าคดีมีอำนาจเป็นโจทก์ดำเนินคดีอาญาในศาลแขวงและดำเนินคดีในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาต่อไป จนกว่าจะส่งมอบสำนวนคดีอาญา และให้ถือว่า การดำเนินคดีของผู้ว่าคดีเป็นการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ (มาตรา ๑๓)

๔. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์ลุล่วงไปโดยเหมาะสมรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันสมควรห้ามโจทก์อุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริง และเพิ่มจำนวนเงินโทษปรับที่ศาลลงโทษคดีที่เป็นข้อยกเว้นการต้องห้ามจำเลยอุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในคดีอาญาห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ (๑) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก หรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก (๒) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการลงโทษไว้ (๓) ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่รอกการกำหนดโทษไว้หรือ (๔) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๑ ก วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาถูกจับ ซึ่งทำให้การดำเนินคดีล่าช้าและผู้ต้องหาอาจถูกควบคุมตัวไว้นานเกินความจำเป็น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงภายในกำหนดเวลาที่สี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ ซึ่งจะทำให้การสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น และเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาที่สี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวนจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนและหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาที่สี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย (มาตรา ๓)

๓. กำหนดให้บทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ในคดีที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔)

๖. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๓๐ ก วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ สมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีแห่ง

ราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุดรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติ ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ดังนี้ (มาตรา ๓)

มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มีให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่ไม่มีกรณียกเว้นพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มีให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวันแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งทนายความเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้

ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หากผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนต่อไปโดยเร็ว และถ้าการสอบสวนได้เสร็จสิ้นลงแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาส่งต่อไป โดยให้นำมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ระยะเวลาการขอผิดฟ้องตามมาตรานี้ได้สิ้นสุดลงในระหว่างที่ผู้ต้องหาหลบหนี และพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องพนักงานอัยการอาจขออนุญาตฟ้องคดีต่ออัยการสูงสุดตามมาตรา ๙ ไว้ก่อนก็ได้”

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ดังนี้ (มาตรา ๔)

“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคriminal แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำผู้ต้องหา มาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้ เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้ส่งผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคriminal กำหนดไว้มิได้

ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคriminal ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง แต่ถ้าการขอให้ออกหมายขังดังกล่าวกระทำภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”

๓. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ เกี่ยวกับการขออนุญาตฟ้องคดี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ดังนี้ (มาตรา ๖)

“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามีได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึก

คำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในชั้นที่ฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในชั้นที่นั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป”

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในส่วน ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน อนึ่ง กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้ บังคับได้ (มาตรา ๗)

๖. บทเฉพาะกาลรองรับ ในกรณีที่ไม่มีกรจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาไว้ก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ พร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายใน กำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติ จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง นั้นด้วย สำหรับในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้นำ ความในมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม (มาตรา ๘)

๗. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๘๖ ก วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๖๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวง ซึ่งไม่สามารถยื่นฟ้องต่อศาลได้ทัน ภายในระยะเวลาที่กำหนดและต้องขออนุญาตฟ้องจากอัยการสูงสุด มีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและมี แนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้การพิจารณาอนุญาตฟ้องคดีล่าช้าและกระทบต่อการอำนวยความสะดวก แก่ประชาชน ดังนั้น เพื่อให้การอนุญาตฟ้องคดีดังกล่าวสะดวก รวดเร็ว และเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ เพื่อกำหนดให้พนักงานอัยการผู้มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคซึ่งอัยการ สูงสุดมอบหมาย มีอำนาจอนุญาตให้ฟ้องคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวง ซึ่งไม่สามารถยื่นฟ้อง ต่อศาลได้ทันภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ดังนี้ (มาตรา ๓)

“มาตรา ๙ ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๗ เว้นแต่จะได้รับ
อนุญาตจากอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการผู้มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคซึ่งอัยการ
สูงสุดมอบหมาย ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการผู้ได้รับมอบหมายรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้อัยการสูงสุด
ทราบด้วย

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด
ในข้อบังคับของอัยการสูงสุด”

นางวนิดา อินทรอำนาจ / ผู้จัดทำ